

**ACORD 5/2019, de 23 de gener, del Ple
del Consell de l'Audiovisual de Catalunya**

Sobre el tractament de les informacions emeses el 16 de març de 2018 sobre l'assassinat de l'infant [...]

Fets

1r. Amb data 22 de març de 2018, va tenir entrada al Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) una queixa (Q27/2018) en relació amb els continguts emesos per la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA (CCMA) al programa *Tot es mou*, de TV3, del 16 de març de 2018 sobre l'assassinat de l'infant [...]. L'escrit manifesta que "[...] fue lamentable la forma en la que se explicaron algunos detalles del suceso, impropio de una TV pública. [...]".

2n. Mitjançant l'Informe 58/2018, d'11 de desembre, l'Àrea de Continguts del CAC ha analitzat els continguts emesos en el programa esmentat més amunt.

Fonaments

Primer. Paràmetres d'anàlisi de continguts del tractament de les informacions sobre l'assassinat de l'infant [...]

Atès que els continguts es refereixen a un cas de maltractament infantil, l'Informe 58/2018, de l'Àrea de Continguts, analitza el respecte o no dels continguts televisius a allò que estableixen les recomanacions *Com informar dels maltractaments infantils. Manual d'estil per a mitjans de comunicació*, formulades pel Departament de Benestar i Família, el CAC i el Col·legi de Periodistes de Catalunya, l'any 2014.

En relació amb els epígrafs que són d'aplicació de les recomanacions *Com informar dels maltractaments infantils. Manual d'estil per a mitjans de comunicació*, l'Informe 58/2018 n'identifica els següents:

- Recomanació 3. No discriminar l'infant maltractat

En aquest epígraf s'afirma que "cal evitar l'estigmatització de l'infant maltractat i del seu entorn, atès que l'abús es pot donar en qualsevol context, amb independència de les circumstàncies personals i/o la situació sociocultural, del sexe, grup ètnic o classe social. No s'han d'establir relacions de causa-efecte entre els fets i les circumstàncies familiars, culturals o socials dels infants víctimes de violència".

- Recomanacions 4 i 10. Recórrer a fonts d'informació expertes

La recomanació 4 afirma que "és convenient consultar fonts especialitzades i/o institucionals que aportin elements per contextualitzar els fets des de la perspectiva dels drets de l'infant".

La recomanació 10 afirma que “convé no donar protagonisme a testimonis propers a les persones agressores o a les víctimes, o intervencions a plató que puguin contribuir a fer judicis paral·lels o a la sobreatenció mediàtica”.

– Recomanació 5. Emprar un llenguatge normalitzador

Es recomana “fer servir conceptes com *infant*, *adolescent*, *nen/nena* i/o *noi/noia* com a alternativa a la paraula *menor*”.

– Recomanació 6. Evitar la justificació social de la violència contra els infants

En aquest apartat s’afirma que “en cap cas no es pot justificar el comportament de les persones agressores ni l’ús d’adjectius o frases fetes que banalitzin la violència contra els infants”.

– Recomanació 10. Defugir l’espectacularització

En aquest epígraf es recomana “no exhibir imatges que no aporten valor informatiu als fets [...] no donar protagonisme a testimonis propers a les persones agressores o a les víctimes o intervencions a plató que puguin contribuir a fer judicis paral·lels o a la sobreatenció informativa”, així com “excloure els fets morbosos de les notícies que fan referència a situacions especialment sensibles (violència, abusos sexuals, pederàstia, etc.)”. Igualment, s’adverteix que “tot i que les imatges apareguin pixelades, de vegades poden permetre identificar llocs o persones i ferir la sensibilitat de les víctimes i del públic”.

Segon. Anàlisi dels continguts del programa *Tot es mou* de TV3

L’Informe 58/2018, de l’Àrea de Continguts, descriu el programa *Tot es mou* com un programa magazín d’actualitat i entreteniment diari, que s’emet a TV3 de dilluns a divendres amb una durada aproximada de 3 hores i mitja (de 16.35 h a 20.00 h). El programa és conduït per Helena Garcia Melero, Francesc Sòria i Lluís Marquina, i inclou connexions en directe, tertúlies, reportatges, entrevistes i l’anàlisi del tema del dia. El programa compta amb la participació de col·laboradors habituals, com Laia Ferrer, Àngels Molina, Eloi Cordoní, Lúcia Ferrer o Mayka Navarro, entre d’altres.

Aquest informe identifica que la secció objecte d’anàlisi és una conversa entre Helena Garcia Melero i Mayka Navarro, periodista especialitzada en successos i investigació policial i col·laboradora del programa *Tot es mou*. La peça s’emet el 16 de març, de les 18.27 h a les 18.56 h (amb una pausa publicitària entre les 18.35 h i les 18.41 h) i té una durada de 23 minuts i 35 segons. Mayka Navarro fa un relat dels fets succeïts, que s’il·lustren amb diverses imatges en pantalla dividida amb la periodista. És la primera edició d’aquesta secció amb posterioritat a la confessió de l’autoria del crim per part d’Ana Julia Quezada.

En relació amb el seguiment dels epígrafs que són d’aplicació de les recomanacions *Com informar dels maltractaments infantils. Manual d’estil per a mitjans de comunicació*, l’Informe 58/2018 determina que la CCMA: 1) no introdueix relacions de causalitat entre les circumstàncies socials, culturals o socials de l’infant i el crim (recomanació 3); 2) evita referir-se a la víctima com a *menor* (recomanació 5); i 3) no s’ha detectat cap element de justificació de la violència (recomanació 6).

D’altra banda, en relació amb les veus presents, les intervencions que aporten una visió qualificada o experta sobre els fets són la majoria (66,6% dels inserts) i no

intervenien terceres persones que aporten la seva vivència a nivell estrictament personal (recomanacions 4 i 10).

No obstant això, segons l'Informe 58/2018, s'observen alguns elements susceptibles de contravenir la recomanació 10, atès que hi apareixen alguns recursos que espectacularitzen la informació:

- En relació amb les **imatges**, durant la secció analitzada s'utilitzen diferents recursos: s'emet 10 vegades un primer pla del nen al *videowall* del plató i 4 vegades la imatge d'un cotxe fúnebre; es repeteixen, en total, 4 vegades dues seqüències d'imatges diferents; s'emeten altres imatges amb elements espectacularitzadors (moviment de càmera que mostra el trajecte de la caiguda de la filla de l'agressora, persones traslladant un fèretre, i imatges del funeral del nen, i del pare del nen i de l'autora del crim abraçant-se, etc.)
- En relació amb el **discurs**, el programa analitzat fa un **ús ocasional** de recursos lèxics amb funció espectacularitzadora: el relat de la situació emotiva de les persones afectades o properes al cas i la descripció detallada d'un trajecte en cotxe que va seguir l'agressora.

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta, per unanimitat, el següent

ACORD

1. Recordar a la CCMA que cal extremar la cura en el tractament informatiu dels temes especialment sensibles, com ara les notícies relatives a la crònica de successos en què estan involucrats infants, tot evitant-ne l'espectacularització.
2. Notificar aquest acord a la CCMA.
3. Comunicar aquest acord a la persona que presenta la queixa.

Barcelona, 23 de gener de 2019

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera Bellés
Conseller secretari